

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Franciškanska ulica št. 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Balkanska vojna.

Pismo iz Belgrada.

Belgrad, 16. (29.) nov. 1912.

Se tu sapeš, che sulla gamba hai lasso, non ti faresti, neanche un passo.

Mi, kar nas je tostran Save, smo pač v enem oziru veliko bolj srečni, kakor pa oni, ki žive pod »svobodnim solncem« »državljanske« — svobode. Rdečega, niti modrega svinčnika ne poznamo, ker to je iznajdba samo za »pravične« in »kulturne« države, ki zahtevajo za špansko vas lastnega župana, med tem ko doma vladajo pandurji, feldvebli et comp. »Kovač« kobila in šuštarjeva žena sta vedno bosi. Kovač pri- bija podkove tujim kobilam, med tem pa nje- govo kljuse krevesa, šepa pred razdrapanim vozom. Šuštarjeva žena je vsaj toliko srečna, da pobira stare škarpe, katere ji meče »ljub- lieni« soprog-mojster v glavo.

Na misel mi pride, da sem nekje slišal o taki večji šuštarški delavnici, kjer se — mimo- grede rečeno — nič novega ne napravi, ampak samo »flik«.

V tej delavnici so se »lerfanti« in pomoč- niki vedno topli med seboj, kdo se bo bolj izpo- stavljaj udarcem »neobhodno potrebne« »kneftre« pri šuštarški obrti. Nekega lepega dne so izvedeli, da so pri sosedu nekega nepri- diprava temeljito premikastili, vkljub temu, da se je bahal s svojo močjo. Vrgli so ga lepo na cesto in ni preostajalo mu drugega kot vzeti »punkelček« in oditi s trebuhom za kruhom. Pravilo, da je ta — baje bolni mož, »pozabil« vzeti s seboj več precej vrednih stvari, katere si je prej večkrat prisvojeval in izposojeval. Mojster iz večje delavnice, ker so se pa njegovi delavci veselili nad »odhodom« — bolnega moža, prijatelja našega mojstra, in pozabili prejšnje svoje prepire, se je mojster raztogotil in zapodil nekaj delavcev za par dni na »špas«. Ti so se pa začeli podljubljati, spoznali so, da so vsi ene misli in enega vilja in so odšli veselo pojoč k sosedu, da zaigrajo »mlade volake« pod oknom razjarjenega mojstra. Mojster iz zavisti in jeze — kdo bi se ne jezil — je šel k so- sedu in zahteval, da dobi stvari, katere je »po- zabil« bolni mož, družega gospodarja. Ta prav- ljica je končala tako, da je mojster izgubil po- časi vse odjemalce, nepokorni otroci pa so mu raznesli še ostalo njegovo premoženje na vse strani sveta. — Črez nekaj let sta se srečala slučajno z bolnim možem in zdihnila sta oba: »Najina usoda je enaka. V penziji morava, pa naj drugi delajo, ki so modrejši in mlajši od naju.«

Sicer bi ta pravljica spadala v podlistek, ampak »difficile est satiram non scribere«, dasi se nahajamo v resnih časih, ki ogrožajo har- monijo evropskega koncerta. Med najslajše me- lodije zahrešči oduren bas in človek si mora tiščati ušesa — in oči. Med tem ko piska rim- ska »Tribuna« na pozavno miru in sprave, ki je na Balkanu že baje sklenjena stvar, plešejo nemški listi že bojni »čardaš« in stari dedek, s kučmo in kožuhom, skriva za hrbtom — šibo.

Nič jasnega ni. Nič odkritosrčnosti. Vse taji svoje — namene. Med tem pa kažejo delstva vse drugačno lice. Ponavlja se ista igra, kot

pred letom, odnosno kot pred tekom leta. Ita- lija se je bojevala proti Turčiji za Tripolitani- jo. Vseh oči so bile obrnjene na afrikan- sko obal. Tiho in brez šuma se je delovalo za hrbtom vseh »interesirancev« na Balkanu zoper — Tur- čijo. Ko je bilo že vse v tiru in so zavezniške vojske že prekorčile turško mejo, je Italija hitro sklenila mir s Turčijo.

Zopet je cel svet občudoval in zvedeloval balkanske dogodke. To priliko so hoteli izrabiti razni diplomati, da na tihem pripravijo vse potrebno, kakor so se naučili od balkanskih na- rodov. Toda nepotrebne roke nekaterih diplo- matov, ki niso znali skrivati svojih namenov in dober nos balkanskih držav, je prekrizal vse račune. Sedaj se igra z odprtimi in razpolože- nimi kartami, dasi jih nekateri še vedno no- čajo pokazati. Časopisje je zagnalo hrup. Nem- ški »papierfresserji« ščujuje na vojno, diplomati taje in jim maše usta, seveda v prvi vrsti tem, ki ne trobijo v bojno trobento, namreč slovan- skim listom, med tem ko se pri nemških listih zadovoljujejo z dementiranjem mobilizacije.

Srbija je pripravljena na vse. Od zahteve Jadranskega morja od Sv. Ivana Meduanskega do Drača ne odstopi, prepuča pa usodo Alba- nije evropskim velesilam, toda le v slučaju, ako bi vztrajale na zahtevi avtonomne Alba- nije.

Srbija je imela ob času vojne 300.000 voja- kov in ravno toliko pušk in orožja. Mobilizacija pa se je izvršila tako sijajno, da je prvotno šte- vilo naraslo na 380.000 mož. Ta »plus« je bil dosedaj neoborožen. Vojaki hodijo — kar jih je tukaj — brez bajonetov okrog, straže morajo rabiti puške in bajonete starega sistema. Toda sijajne zmage nad Turki in ogromno število za- plenjenega vojnega materiala, spravile so Sr- bijo v stanje, da more danes oborožiti še en- krat tako velikansko število borilcev za domo- vino. Stare topove na tukajšnji trdnjavi so od- stranili in postavili moderne nove topove, na katerih se še blišči turški polmesec. Ker so nekateri topovi nalašč pokvarjeni od Turkov, jih sedaj popravljajo v vojnem arzenalu, puške se skušajo in popravljajo, sablje in bajonete se brusijo in vkljub temu, da je v veži vojnega ministrstva napis z velikimi črkami, da se pro- stovoljcev ne vzprejema, se vedno priglajajo prestovoljci, in ker so odklonjeni, vstopajo v vrste »komitov«.

V slučaju največje sile je Srbija v stanu postaviti na vojsko več kot 600.000 mož, dobro oboroženih, z izborna artilerijo in izurjeno ko- njenico.

Danes sem čital poziv rekrutov pod orožje, katerega mi je pokazal neki mladenič. Tekom štiriindvajsetih ur se mora zglasiti pri okrožni komandi v Vranju. Potrjen je bil me- seca septembra. Moje zadnje poročilo v tem oziru se potrjuje, spopolnujem le v toliko, da so pozvani pod orožje samo tisti neozelenjeni rezervisti, ki dosedaj še niso bili klicani in pa oni rezervni častniki, ki še niso pridržani nobe- nemu polku.

Vse te sile se pošljejo v pomoč Bolgariji pred Drinopolje in pred Čataldžo, da se tako prisili Turka, da čimprej sklene mir. Zavezni- ške države so si v svesti, da je »dolga ljubezen najkrajša«, odnosno, kar dolgo traja, nima no- bene vllave.

»V Konsjeržerijko ječo.« je odgovoril Lo- jola.

Dolet se je obrnil k njemu. »Gospod,« mu je dejal počasi, »vi slavite zmago. Ali, bolje rečeno, duh zločinstva zma- guje danes v vaši osebi. V imenu Boga, ki je zapovedal ljubezen in dobroto do bližnjega kot prvo čednost, hodite vi ropaje, ubijate in poži- gajte po svetu, in zgolj razvaline zaznamujejo vašo pot. V tem trenutku si nakopavate nov zločin; nanj boste nakopičili prihodnje. Vaši na- sledniki bodo prevzeli ostudno dedščino mo- ritve in zaduševanja, ki jo vi započnete, in izkušali dopolniti vaše delo. Ubijte hočete zna- nost. To, česar pogin sanjarite, je večna in neomajna resnica sama ... A jaz, Štefan Dolet, žrtve vašega sleparstva in vašega so- vraštva, jaz, uklenjeni jetnik vaš, vam pravim: Zaman so vsi vaši zločini. Zaman je vsa vaša podlost in brezvestnost. Vi sami veste tako ka- kor jaz — in ravno to bo vam in vsem vašim naslednikom kazni, ki vas zadene neizbežno — da se borite zoper spoznanje brez upa zmage in da zaman gasite sleherno luč ... zakaj, pride dan, ko zasije vsem ljudem večna res- nica ... Po vekih zavrnjenosti in nevednosti pridejo druga stoletja, ko se povzpne osvobo- žena misel v vedre višave znanja in vede. Mene boste ubili ... a tudi vi morate umreti. Pride dan, ko bo vaše ime pojem sleherne pro- palosti in sramote in ko se dvigne v bratstvu vseh ljudi ganjen pogled k spominu umorjenega Štefana Doleta! To sem vam hotel reči.«

Čez nekaj trenutkov je dodal: »Premišljajte o mojih besedah v noči svoje vesti. Gospod,« se je obrnil k oficirju, »zdaj me odvedite v Konsjeržerijo, da bom zaprt v res- nični ječi, kakor je gospod Lojola zaprt v ječi sramote in nizkega gneva ...«

Sicer pa je posebno Bolgarija mnogo tr- peča. Baje trdijo, da je padlo okrog 50.000 mož, med njimi mnogo inteligence, v boju za »krst- častni i slobodu zlatnu«. Nekateri celo pravijo, da dosega število ubitih okroglo 90.000.

Gotovega se nič ne ve in se tudi nikdar ne bo zvedelo, mogoče bodo kaj dognali pozni zgodovinarji, brskajoč po zaprašenih arhivih vojske administracije na Bolgarskem.

Kdor hujska danes proti vojni, ta je zaklet sovražnik ne samo Slovanstva, ampak tudi člo- vekoljubja, ta je krvočna zver, ki hoče, da spravi raz površja zemlje tisoče in tisoče člove- ških bitij — in to zato, ker Slovani nečajo biti sužnji, prodani turški in švabski »kultur«.

Toda iz mučniške krvi, razlite na balkan- skem polotoku vzcvetajo zatiranemu slovan- stvu rože, ki bodo širile med Slovanstvom duh svobode in samopomoči ter bratske vzajem- nosti, sovražnikom Slave pa bo grozeče na- perjeno bodeče trnje in slovanska zemlja bo ro- dila svojim sovražnikom osat in plevel in ob skalovju slovanske Adrije se razbijejo glave, če so tudi tako trde ali pa še trše kakor so glave nekaterih — diplomatov.

Ko bi kdo vedel, da ima zanjko na nogi, bi ne storil niti koraka naprej. Mars.

Vojna.

Pogajanja glede premirja med Turčijo in balkansko zvezo, ki so trajala več kot teden dni, so se torej končala dne 30. novembra. O teku pogajanj in njih rezultatu je pravzaprav toliko znano kakor nič. Železniški vagon v Bahčei Koi na čataldski liniji, kjer so se vr- šila pogajanja, je prisluškoval, a žurnalistov ni bilo blizu. Ti so v bolgarskem glavnem stanu kombinirali in kombinirali in pošiljali svojim li- stom samo svoja mnenja. Tek pogajanj je bil dovoljen, normalen, pesimističen in slično — to je bilo vse, kar smo zvedeli. Ponovno so žur- nalisti poročali: Turki zahtevajo ono, zavezne dr- žave ono.

Jasno je, da je pri pogajanjih igralo veliko vlogo vprašanje Drinopolja, Skadra, Janine in Čataldže. Balkanska zveza je zahtevala kapitu- lacijo teh postojank. Kako izhodno formulo sta končno obe stranki dobili in ali so Turki vkljub svojemu prvotnemu protivljenju vsaj nekoliko odnehali, ni znano. Verjetno je le to, da te trdnjave za enkrat še ostanejo v turških rokah.

Ravno poslednje dni in to še celo v soboto, se je opazala na turški strani tendenca, da je dobro, pogajanja kolikor mogoče zavlačevati. A Srbi in Bolgari so hitro prišli na sled tej tur- ški nakani. Bolgarski in srbski uradni in tur- suradni listi so dvignili svoj glas in najodločnejše protestirali proti vsakemu zavlačevanju poga- janj. Zagrozili so celo, da bo balkanska zveza v tem slučaju primorana, podvzeti najenergič- nejše korake, zadati Turčiji zadnji udarec, za- sesti tudi Carigrad in pregnati Turke za vedno iz Evrope.

Zanimivo je, da je bilo premirje sklenjeno neposredno na te grožnje, in zato je jako ver- jetno, da je Turčija pod utisom ostrega tona uradnih balkanskih časopisov precej popustila od svojega trdovratnega stališča.

Vest o sklenitvi premirja je prišla preko Pariza. »Agence Havas« je namreč prinesla sledečo brzojavko iz Carigrada:

Ministrski svet je 30. novembra sprejel za- pisnik o sklenjenem premirju. Zapisnik bi mo-

ral biti podpisan dne 1. decembra. Sultan je za- pisnik sankcioniral s posebno irado.

Takoj po sklenitvi premirja so se pričela pogajanja glede definitivnega mira. Ker so že v premirju zastopane glavne točke mira, je upati, da bo v najkrajšem času sklenjen tudi definitivni mir.

Pričakovati je torej, da je krvava vojna na Balkanu končana in da sedaj ne bo prišlo več do spopada z orožjem. Sedaj bodo govorili diplomati.

Cetinje, 2. decembra. Kot črnogorski zas- topniki pri pogajanjih za sklenitev definitiv- nega mira odpotujejo v Sofijo general Savo Vukotić, bivši ministrski predsednik Lazar Mi- jušković in bivši črnogorski poslanik v Cari- gradu, Popović.

DOSEDANJI REZULTAT POGAJANJ.

Carigrad, 2. decembra. Po nekih vesteh bolgarski zastopniki v zadnjem trenutku niso več zahtevali predaje Drinopolja, ker so pre- pričani, da mora Drinopolje tako v najkrajšem času pasti v bolgarske roke. V petek zvečer je Danev ventiliral vprašanje blokade Črnega morja. Zahteval je, da blokada preneha. Turki so odgovorili, da zamorejo temu ustreči le pod tem pogojem, ako tudi Grki prenehajo z blo- kado v Egejskem morju. Grški zastopnik je nato takoj telegrafiral v Atene po nove instruk- cije.

KONFLIKT MED BOLGARIJO IN GRŠKO.

Carigrad, 2. decembra. Sultan je poslal caru Ferdinandu brzojavko, v kateri poudarja, da je miroljuben, da se pa Odrinu ne more od- povedati. Glede bolgarsko-grškega konflikta se tu trdi, da se je že tako poostri, da skušajo bolgarski pooblaščenči Grčijo s separatno po- godbo s Turčijo prehiteti. Turčija na to dozda- še ni pristala in je rezervirana, pač pa se obo- rožuje na kopnem in na morju dalje.

Atene, 2. decembra. Tu vlada glede pre- mirja jako pesimistično razpoloženje. Poudarja se, da Grčija v tako premirje, kakor ga Turčija hoče skleniti, ne more pod nobenim pogojem privoliti.

Sofija, 2. decembra. Merodajni krogi so vsled težav, ki jih dela Grčija, precej vznejevo- ljeni. Priznava se, da je razmerje med Bolga- rijo in Grčijo zelo napeto.

RUSIJA IN SRBIJA.

Belgrad, 2. decembra. Ruski poslanik Har- wig je izjavil, da se mora pritoževati proti temu, da se mu pripisujejo intervjuji, katerih ni nikoli imel. Vedenje Rusije je bilo vseskozi lo- jalno. Rusija ne igra dvojne vloge. Rusija je Srbiji svetovala vedno zmernost in ji priporo- čala sporazum z velesilami kar se tiče avtono- mije Albanije, ji Srbija ne nasprotuje. Srbija pa ima tam življenjske gospodarske interese in potrebuje jadranskega pristanišča. Glede tega se lahko pogajajo velesile po sklenjenem miru s Turčijo. To vprašanje se ne da rešiti samo z eno velesilo, ampak z vsemi.

BALKANSKA ZVEZA IN VOJNA ODŠKOD- NINA.

Sofija, 2. decembra. Bolgarski finančni mi- nister Todorov, ki se je podal v Čataldžo, bo zahteval od Turčije za balkansko vojno vojni odškodnino 1200 milijonov.

TURŠKE GROZOVITOSTI.

Dunaj, 1. decembra. Poročevalec Reichs- pošte poroča iz Soluna grozovite podrobnosti

LISTEK.

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

»Zapišite tudi,« se je oglasil Dolet, »da je bil veliki profos pariški, predstavitelj franco-škega kralja, soudeleženec podlega zločina.«

Med tem pa je bil oficir razgrnil Doletov plašč.

Izvelkel je tri knjige, ki jih je bil vzel ne- srečnež ravno poprej, da jih ponese k Francu I. Lojola je segel željno po njih in vzkliknil zmagoslavno.

»Vidite,« je rekel Monklarju. »Obtoženec ne more tajiti. Imel je pri sebi tri iztise prepo- vedanih knjig, ki jih je hotel nedvomno odnesti in kakemu ubogemu zapeljancu ... Toda pri- šli smo v pravem trenutku, da rešimo dušo, ki je bila v nevarnosti!«

»Pišite!« je dejal Monklar pisaču. Dolet je bil zaprt oči, da ne bi drugi videli ogorčenja, ki je vrel v njih pogledu ... Preiskava v tiskarni je bila kmalu končana. Zavoji, ki sta ga bila prinesla brata Tibo in Luben je bil na svojem mestu ... Zaplenili in zavili so knjige in jih zapečatili s kraljevskim pečatom.

»Verski inkvizitor vas bo sočil,« je rekel Ignacij De Lojola s svečanim glasom.

»In vas,« je odgovoril Dolet, »kdo bo sočil vas?«

»Dajte, stopajte, gospod,« je rekel oficir sočutno in prijel Doleta pod pazduho.

»Kam me vedete?« je vprašal tiskar v po- polni oblasti nad samim seboj.

Odvedli so ga; Ignacij De Lojola pa je pri- jel Monklarja za roko.

»Gospod,« mu je dejal z gorečim glasom, »ako ta človek uide, boste vi sežgani namesto njega! ...«

Pol ure kasneje so pehnili Štefana Doleta v tesno in temno, par pednjev široko ječo, ka- mor je prodiral zrak samo skozi ozko, visoko okence na hodnik, kjer je stražilo troje mož s strogim nalogom, da se ne smejo raziti niti za tre- nutek.

Prikenilni so ga čvrsto k zidu.

»O resnica!« je zamrmral, »kako daleč si še od nas ...«

Nato sta se dvignili pred njegovim duhom sliki njegove žene Julije in hčerke Avete.

Vlažna meglja mu je zakrila pogled; než- nost je obšla srce tega jeklenega moža.

In v mislih je izrekel dvoje besed, kakor umirajoči svojo poslednjo molitev:

»Žena moja! ... Moja hči!«

XXXVII.

Oče.

Tribulet se je bil pravkar oblekel. Franc I. je bil sklenil tisti večer, da se zo- pot pokaže za par trenutkov v razkošni dvor- ani, kjer so se zbirali njegovi dvorjani. Vse tri dni, odkar je bila izginila Žileta, je vladalo na dvoru nemajhno razburjenje in vznemirjenje zbog žalosti in mrkljega nepokoja, ki se je z- račal na kraljevem obrazu. In Franc, ki je slo- vel za mojstra v umetnosti hlimbe in pretvar- janja, je hotel pokazati vsem smejo obraz.

Tribulet, ki je blodi po vsej palači ter pre- žal in prishuškal na vse strani, je bil izvedel od Basinjaka, da se bo njegovo Veličanstvo mocoj blagovolilo pokazati:

Oblekel je svojo norčevsko obleko v bar- vah francoskega kralja.

Tako našemljen se je napotil proti kraljev- skemu stanovanju.

Mračen izraz drznosti in obupa je dajal njegovim črtam poseben blesek.

Tribulet je bil sklenil izvedeti, kaj je kralj storil z Žileto; kajti sam pri sebi je bil prepri- čan trdno, da je kralj sam dal ugrabiti deklico. Če kralj ne bo hotel odgovoriti, ga ubije Tribulet na mestu!

Ubogi norec je bil sklenil žrtvovati svoje življenje.

In ravno to mu je dajalo nenavadno moč.

Njegovo srce ni utripalo nič hitreje nego nekdane čase, kadar je vstopil v kraljevo so- bano, kamor je smel stopiti po privilegiju svo- jega stanu, ne da bi bil poklican, kakor je smel govoriti v kraljevi navzočnosti, ne da bi bil vprašan.

Neizprosna odločnost mu je nadomeščala sleherni drugo čuvstvo.

Po koridorjih je srečaval mnogo plemen- tašev, ki so mu vsi čestitali, da je zopet v mi- losti pri kralju.

Zakaj balu so se norca.

Nihče si ni mogel misliti, da si upa stopiti pred kralja v svoji norčevski obleki, ne da bi bil mir sklenjen med njima.

Tribulet jim je odgovarjal le jako redko- besedno.

Par trenutkov kasneje je stopil v sobo, kjer je dvoroval kralj tisti večer.

Takoj se je razširilo šepetanje:

»Tribulet! Tribulet se vrača!«

»No, Tribulet, ali ti je postalo dolgčas?«

ga je vprašal D'Esé.

»Da, ni mi bilo več obstanka!«

(Dalje.)

o turških krutostih na podlagi prizorov, ki jih je imel priliko sam videti. Poročevalec piše med drugim tudi sledeče: Turki so zapustili okoli Soluna eno samo veliko pokopališče. Vse krščanske vasi so do tal požgane, možje, žene in otroci so vsi ubiti, deloma so jih na najgrozovitejši način poklali. Vso živino so odgnali in polja popolnoma opustošili. Od Djuma Balija do Demir Hisarja leži nad 2000 trupel ondotnega prebivalstva, ki so jih Turki strahovito razmesarili. Pogled na to morišče je nepopisno strahovit. Ko so se bolgarski vojaki bližali Solunu in so videli turška grozodejstva, se jih je polastilo tako razburjenje in besno ogorčenje, da so se kruto maščevali nad nečloveškimi Turki. Vsakega moškega Turka, ki so ga kje dobili, so neusmiljeno pobili, prizanegli so samo ženam, otrokom in starcem, drugo vse je moralo v smrt. — Kot dokaz, kako živinsko vnaajo Turki, naj služi samo ena slika s tega morišča: Turki so v vasi Petriči polovili osem mladih deklet od 10 do 12 let, jih najprej živinsko posilili in potem iztrgali dekletom roke ter jih pustili tako ležati na polju. Par ur pozneje so prišli tu mimo bolgarski vojaki ter se jim je posrečilo še 4 deklet rešiti. Dopisnik je videl ta štiri dekleta sam v bolnišnici in izvedel od strežnic razne podrobnosti teh turških grozovitosti. Neki bolgarski kavalerski častnik mu je pravil tudi, da so bolgarske čete videle tako strahovito živinske prizore, da so vojaki, navašeni krvi in groznih prizorov, vztrepetali groze in se kakor divji vrgli na barbarske Tuke.

ODRIN.

Sofija, 2. decembra. Zaradi pomanjkanja premoga v Odrinu že tri dni ne funkcionirajo reflektorji. Zato je poskusila posadka še enkrat izpad iz trdnjave, Bolgari pa so jo pogrnili nazaj.

CRNOGORSKI PRESTOLONASLEDNIK DANILO.

Cetinje, 2. decembra. Vesti inozemskih listov, da je bil prestolonaslednik kraljevič Danilo v boju pri Skadru smrtno nevarno ranjen, niso resnične. Res pa je, da je princ Danilo nevarno obolel na črevesu.

DNEVNI PREGLED.

Iz Ježice. Kot rjoveči levi zaganjali so se letošnjo jesen ob priliki prireditve veselice tukajšnje podružnice v prid družbi sv. Cirila in Metoda. Z najpogostejšimi lažmi sikali so katoliški gadje okoli sebe — a morali so končno v sveti nevoščljivosti za župnikovo bisago, osramoteni pred javnostjo odnehati. Vkljub temu, da so nekatere župnikove agitatorice začele oznanjati v njih sveti pobožnosti? kazen božjo, bil je vspeh omenjene veselice nad vse poveljen. V nedeljo so začeli nekateri otročaji iz farovžja raznašati po hišah vabila za Miklavžev večer, katerega priredi cerkevna bratovščina »Orel«. Vstopnina se pobira kakor po navadi v farovžju. Čisti dohodek je za Suppanovo bisago. Celo Posavje pa ve, da se za omenjeno cerkevno bratovščino (telovadni odsek) skrivajo župnik Suppan, učiteljica z nekaj učenci in gospod iz Ljubljane, od katerega pravijo, da marinarice za njim cvilijo. Omenjena učiteljica dresira že delj časa šolarje med šolskim letom za korist in zabavo župniku — žalibog ne ve pa v sedanjih mučeniških svetostih, da škoduje s takimi zabavami otrokom in staršem — kajti za kaj splošno koristnega nima časa, ter vzgaja otroke po župnikovi volji: »čim manj znajo, tem bolj so nemni in se lažje z njimi izhaja« — ne ve pa, da jo plačujemo mi davkoplačevalci ne pa župnik. Dolgo časa smo mirno gledali župnikovo in učiteljice gibanje za kulisami — prišel je pa čas, da odpremo javnosti oči, kakšne hujlike so začele rasti na Posavskem polju, ter moramo omenjeni nerodoviti plevel čimprej iztrebiti. Nam pa v tem ne bode treba posluževati si izvrstnih zahrbtnih laži itd. pri raznih uredništvih, kakor se poslužuje katoliški župnik na Ježici.

Odpošiljanje pošte za c. kr. poštni urad v Solunu. Pošta za avstrijski poštni urad v Solunu se bo odpošiljala od sedaj nadalje izključno via Brindisi - Patras - Pirej.

Slovansko društvo »Slavija« na Dunaju priredi vseslovanski večer, ki se vrši dne 8. prosinca 1913 v veliki dvorani »Hotel Post«, I.

Plačilo.

Historična epizoda.

Bolgarski spisal Ivan Cezar. — Prevela Božena Cesar.

(Dalje.)

Urno je ubirala korake nizdol med potjo pa premišljevala: To dobro delo moram storiti. Nesrečne! kako izgleda. Morda se me zaradi tega usmili bog in mi reši dete. Sveta devica, pomagaj mi le, da dospem do samostana. Dobri bog, štiti ga, saj je Bolgar žrtvoval se je za krščansko vero.

Odločila se je, da poprosi na skrivnem samostanskega prednika, dobrodušnega starca za vrlega Bolgara, za kaj oblike in nekoliko kruha, in da se takoj po dovršenih molitvah povrne, da še pred prvo solnčno zoro doseže hajduka.

Hitela je dalje s podvojeno silo, da reši čim preje dvojce človeških bitij.

3.

Črna noč se je že zgrinjala nad čerepinjskim monastirjem. Iskrova dolina je plaho molčala pod temnim nebesnim svodom, rekla je šumela tajinstveno in tužno v globočini in se izgubljala z zamolklim bobnenjem za ovinkom pod visoko nad njo visečimi pečinami. Na nasprotni strani so se dvigale črne sence, skalnate stene, skrivnostno in sanjavo so stale s svojimi temnimi jamami, svojimi obeliski, ki jih je tu izklesala božja roka, in orli, ki so snivali na njihovih čerch.

Fleischmarkt (Drachengasse 1). — Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. — Večer se zaključil s plesom. Na ta večer se razpošiljajo vabila v vseh slovanskih jezikih in se bo na njem zbral gotovo ves slovanski dunajski svet. Vabilo se glasi: Dunaj, listopad 1912. Vaše blagorodje! V naši sosedščini na vzhodu so se združili slovanski narodi, da bi z nezlomljivo silo roke in železa zmagovito vse ljudsko svobodo si prisvojili in skoro uničili svojega stoletnega tlačitelja, in ravno v tem času se sestanejo mi vsi Slovani na Dunaju, da enako dokažemo z izrazom našega jedinstva na polju kulturnega dela, kakor tudi duševne zabave. Z revolucijo duha nadaljujemo na potu naših yzbuditeljev in stopamo kljub vseh spletk naših neprijateljev za vresničenje tistih njih idealov čez realnost Slovanstva. — Patriotično navdušenje v pesmih preide v poglobitev spoznavanja Slovanov in v medsebojnih tekmovalju. Vsakdo, ki hoče dvigniti te misli moralčno in materijalno, pride in bode bratsko sprejet na vseslovanskem večeru slovanskega društva »Slavija« na Dunaju z geslom: Zgini napuh, sebičnost, nezaupanje. Spoji naj nas vse ljubezen, vzajemnost! Program je izbran slovanski.

Saleška čitalnica v Šoštanju uprizoni v nedeljo 8. decembra t. l. narodno igró s petjem »Domen« in sicer ob 3. uri popoldne. Zvečer je nastop Miklavža in razdeljevanje daril! Pričakuje se obilne udeležbe, kajti kakor se posojuje — tako se vračuje!

Odbor Saleške čitalnice v Šoštanju, ki je bil izvoljen pri XXXI. rednem občnem zboru, se je konstatiral sledeče: Preds. g. Ivan Koropeč, učitelj; podpreds. g. dr. Fran Mayer, odvetnik; tajnik g. Martin Vrečko, učitelj; blagajnik g. Fran Vrečko, trgovec; gospodar g. Ivan Senica, trgovec; odborniki gg. Alojz Trobel, nadučitelj, Miloš Tajnik, učitelj in Matija Zalar, lesni veletrgovec. Gledališki odsek: gg. Trobel, nadučitelj, Lukman, učitelj in Tajnik, učitelj.

Napad. V nedeljo dne 1. decembra je prišel Fr. Tekavčič, doma iz Orehovce pri St. Jerneju po opravkih in k maši v St. Peter. Zamudil se je malo predolgo pri svojih sorodnikih. Med 4. in 5. uro popoldne se je vračal mirno po cesti domov. Kar planeta iz hoste med St. Petrom in Otočnem dva mlada fanta z odprtimi noži in jo uhereta za Tekavčičem. Ko je napadenec opazil, da mu preti velika nevarnost, se je spustil čez drn in strn v divji beg tako, da ga k sreči nista mogla doiti in sta zopet pobegnila v hosto. Napadalec nista znana še dosedaj, a upati je, da jih orožniki kmalu izsledijo.

Pretepec z nožem. Te dni je bil v Kopačevu gostilni v Zireh ples, katerega se je udeležil tudi čevljarški pomočnik Bogataj. Tega stla ples in vino precej razgrela in mu vlija v žile bojno kri. Proti večeru je prišel v gostilno tudi čevljarški pomočnik Matija Brenčič z nekim svojim tovarišem. Komaj je stopil v gostilniško sobo, je skočil Bogataj brez vzroka k njemu, vzel iz žepa nož in je sunil z njim Brenčiča v desno ramo tako, da ga je težko poškodoval. Bogataj bo imel zaradi svoje bolevitosti še opravila s sodiščem.

Aretacija nevarnega potepuha. Dne 28. novembra je orožništvo prijelo brezposelnega delavca Jurija Ciceja in ga izročilo celiskemu okrožnemu sodišču. Ciceja je orožništvo že dolgo zasledovalo zaradi raznih goljufij, ki jih je izvršil na Hrvaškem, Kranjskem, Istriji, Bosni in Stajerskem. Ko so ga aretirali, je imel pri sebi le nekaj vinjarjev in se ni mogel izkazati z nobeno listino. Tako je prišel nevarni tat in goljuf slednjič vendarle pod ključ.

Na svojega tovariša streljal. Iz Ptuja se poroča: V pondeljek ponoči ob dveh je nastal med trgovskim pomočnikom Mihaelom Kokotom, ki je uslužben pri firmi Vaulaut in med trgovskim pomočnikom Petrom Drnovškom iz Zagorja ob Savi, ki je bil iz službe odpuščen, velik prepir. Med preprirom je potegnil Drnovšek iz žepa samokres, katerega je ukradel svojem gospodarju, in je sprožil na Kokota strel. Krogla je tega zadela v ramo in ga je k sreči le lahko ranila. Drnovšek so izročili sodišču.

Nepopolnživlec. Že nešteto krat kaznovan tapetnik Karol Erber iz Ptuja je bil te dni vsled nevarne grožnje in nasilnosti aretiran in izročen sodišču.

Požigalka. Navadno slišimo le o požigalcih in ne o požigalkah. Te dni pa se je pripetil slučaj, ko je bila povzročiteljica požara ženska.

29. preteklega meseca je ob šestih zjutraj nastal ogenj pri posestniku Silvestru Kandlu, katerega so le z največjim naporom pogasili. Orožništvo je po vzroku požara pridno poizvedovalo in orožniškemu stražmojstru Hermanu se je posrečilo dobiti storilca v osebi posestnice Marije Schaffler, katero je orožnik seveda takoj aretiral in izročil pristojni oblasti.

Dva otroka zgorela. Že zopet žalosten slučaj vsled pomanjkljivega otroškega nadzorstva in malomarnosti staršev. Predčerašnjem ob 1. uri popoldne je dala mizarjeva žena Alojzija Kirchsteiger svoja dva otroka triletno Marijo in dvehletnega Antona v sobo, kjer je družina stanovala. Sama je odšla nato v drvarnico. Medtem je prišla v sobo otrokova babica, ki je oba, Marijo in Antona peljala, oziroma nesla v kuhinjo. Na to je babica odšla v klet in pustila otroka sama v kuhinji. Ko je prišla Al. Kirchsteiger okrog 3. ure domov in je stopila v kuhinjo, ji je udaril nasproti gost dim in njenim očem se je odprl grozen prizor. Mala Marija je vsa opečena ležala na tleh mrtva, dočim se je njen sin Anton zvijal v groznih bolečinah pri vratih, ves pokrit s težkimi opeklinami. Poklicali so takoj zdravnika, ki je podelil ubogemu otroku prvo pomoč in ki je odredil, da se otroka takoj odpelje v bolnišnico. Oba otroka sta prišla v kuhinjo do žigalic in sta se igrala z njimi, vsled česar se je zgodila nesreča.

Vlak ga povozil in usmrtil. Predčerašnjem popoldne se je peljal 60letni posestnik Gruber na osebnem vlaku, ki je vozil iz Dolnenja Stajerja proti postaji Wernsdorf. Ker stoji vlak na tej postaji samo malo časa, je šel kmet, ko je vlak še drdral na ploščado železniškega voza. Svarili so ga, naj ne skoči prej z vlaka, dokler se ta popolnoma ne ustavi. Ko je prišel vlak na postajo, je kmet kljub svarilu skočil z voza, predno se je vlak ustavil. Prišel je pod kolesa, ki so mu desno nogo popolnoma odtrgala od telesa. Vlak je na postaji vsled te nesreče ostal dalje časa, da so dali težkoročnemu prvo pomoč in ga za silo obvezali. Nato so ga prenesli v vlak, ki je odšel naprej v Gradec. Med vožnjo pa je kmet vsled zadobljenih poškodb umrl.

Preprečen roparski napad. Pisarniškega slugo Rajmunda Kollmanna je predčerašnjem zvečer na poti na pošto v Sv. Jedert nadomada napadel neki potuhnjel, srednje velik človek, ki je bil skrit za nekim leševjem. Neznani ropar je prijel Kollmanna z vso silo za vrat in ga je držal tako močno, da so se Kollmannu zadržali nohti v meso. Nato je ropar z drugo roko izvlekel iz žepa nož in je večkrat sunil z njim Kollmanna v levo stran prsi in v glavo. Skušal je tudi polastiti se velike torbe, v kateri je imel Kollmann poštne stvari. Med ruvanjem se je Kollmannu posrečilo, da se je za trenotek oprostil napadalca in da je zakril čal na pomoč. Ko je ropar videl v tem nevarnost, je zbežal. Ker je imel Kollmann v žepu notes, se ni zadržal nož, s katerim ga je ropar sunil v prsa, daleč v telo in je rana k sreči le mala. Orožništvo pridno zasleduje napadalca.

Parnik zgorel. Te dni je zgorel v Hamburgu parnik »Silesia« linije Hamburg-Amerika. Parnik je bil naložen z jeklenim orodjem iz Solingena in namenjen v Vzhodno Azijo. Ogenj je izbruhnil na zadnjem delu ladije in se je hitro razširil tudi na srednjem in prvem delu. Vse blago, ki se je nahajalo na parniku, je popolnoma uničeno.

Dva kaznjena napadla paznika in ušla. V prisilni delavnici v Pfalzburgu sta dva kaznjena napadla nekega paznika, strgala mu z života obleko in sta nato ušla iz zavora.

Romantična ženitev. Zelo romantična zgodba neke mlade, krasne baronese in samostanskega brata, o kateri je »Dan« svoj čas že poročal, se je te dni končala v Monakovem s srečnim koncem. V prvih dneh oktobra t. l. je izginila z veleposestva Guhrova v Šleziji na skrivnosten način mlada in krasna baronesa Elizabeta pl. Rothkirchova. Baronesa je prišla pred kratkim po očetovi smrti na veleposestvo svojega bolnega strica, da bi uredila tamošnje domače razmere. Bolnemu stricu je stregel samostanski brat Vendelin. Nekega lepega dneva pa so vsi domaći pogrešili krasno baroneso. Pogrešili pa so tudi samostanskega brata Vendelina. Ker sta prišla baronesa in samostanski brat na veleposestvu večkrat v dotiko in se je

v obeh vzbudila medsebojna ljubezen, je brat Vendelin nasvetoval svoji ljubici, naj odideta v svet, v kak samoten kraj, kjer se bodeda nemoteno ljubila in srečno živela brez zlobnih jezikov ljudi. Vendelin je povedal tudi baronesi, da takoj sleče kuto, ako je zadovoljna z njegovim predlogom. In res, baronesa je bila zadovoljna z Vendelinovim predlogom, ta je takoj slekel kuto in naslednja noč je vzela oba zaljubljenca. Obvestila se je o tem romantičnem begu takoj policiji, ki je zasledovala oba begunca na njuni poti. In izkazalo se je, da sta se mlada človeka odpeljala najprej v London, kjer sta se takoj poročila, nato pa sta odpotovala v Monakovo. Oba sta se prekrstila: Samostanski brat Vendelin je postal pošten občan Maks Volkmar, s prekrasne baronese Rothkirchnove pa je postala ljubka ženica Lizika Volkmarjeva.

Duševo obzorje Kitajcev. Kdor je imel priliko priti s Kitajci v daljše stike in posebno na potovanju priti v njihov kraj in spoznati vse vrste kitajskega prebivalstva, je gotovo dobil velike skušnje o kulturni višini in svetovnem nazoru Kitajcev. Pogosto takega potovalca tamošnji radovednejši obkolijo in ga naivno povprašujejo po evropskih razmerah. Po stavljenih vprašanjih se zelo lahko spozna, kako si predstavljajo Kitajci ostali svet. Zelo razširjen je nazor, da svet »barbarom« čisto drug mesec. Po nazorih Kitajcev sta torej dva meseca in sicer eden za zapad in drugi za vzhod. Čisto zmešani so tudi zemljepisni pojmi in to ne samo o tujem svetu, ampak tudi o Kitajski sami. Tako je neki visoki in vplivni tamošnji občan prepričeval potovalca z resnim obrazom, da leži Peking sredi puščave in da ima tako morilno podnebje, da ne morejo tam južnokitajski uradniki dolgo živeti. V neki srednji šoli je odgovoril dijak na vprašanje, s katerih delov sestoji Angleško, da s provincij Schantung, Kianguan in Schansi. Eden izmed Kitajcev, ki zavzema visoko mesto v znanosti, je sicer poznal Afriko po imenu, vedel pa ni, da je Afrika eden izmed petih delov sveta. Seveda to nepoznanje ni presenetljivo, ako se ozremo na kitajski zemljevid, ki so ga napravili kitajski učenjaki že v starem veku. Po tem zemljevidu leži Kitajsko v sredini in vsi ostali kraji, katerih je po njih naziranjih 84.000, so postavljeni krog sredine države. Posamezni kraji imajo zelo zanimiva imena. Tu je kraj ljudi s krivimi ramami, tam zopet dežela, kjer se je les, tu dežela brez moč, tam država hrusek, kraj igrajočih se duhov, dežela, kjer se je fižol, dežela onih, ki nimajo črev, kraj opic, dežela gorskih prelazov in dežela skrivljenih nog. Na severnem tečaju stoji velikansko drevo, ki daje senco, dolgo 1000 Li (444 km). Ti nazori so med ljudstvom splošno razširjeni, zakaj zabavna kitajska literatura, ki je tudi zelo stara, je z njimi vsa napolnjena in tako se ta zanimivi svetovni nazor med ljudstvom neprenehoma razširja.

Goljuf na debelo. Zanimiva slika življenja goljufa se je nudila pred kratkim pred porotnim sodiščem v Parizu. Obtoženec se imenuje Charles de Ville - Vells, kakor sam pravi, čeprav ni to verjetno; tožilec je bilo samo — 1198. Ville - Vells trdi, da je rojen Anglež in da je star 72 let. V pariških in londonskih krogih se je gibal s čudovito izurjenostjo in varnostjo. Leta 1865 se je v Parizu oženil, razume se, da bogato. Ko je pripravil svojo ženo ob večji del njenega premoženja, je odšla ta od njega in živi sedaj nekje v Marseillu, Ville - Vells pa ni bil zaradi te ločitve prav nič razburjen. Namesto žene je dobil maitresso in je živel mirno naprej. Svojo »trgovino« je začel Ville - Vells leta 1882. Ustanovil je tedaj v Parizu dva bančna zavoda in je po njihju kratkem delovanju dobil dve leti zapora. Od leta 1889 pa do leta 1892 je opravljal svoje »trgovsko delovanje« na Angleškem. Tudi tam je bilo to njegovo trgovsko delovanje ocenjeno — osem let ječe. Leta 1899 se je vrnil v Pariz in je izumil čudovit stroj: obrabljeni električni tok bi se obnovil sam od sebe. Naivni bankirji so mu naravnost basali v žep denar, katerega pa potem niso več videli. Ker pa iznajdba ni mogla na neki čuden način priti do praktične veljave, je Ville - Vells izginil za nekaj časa iz Pariza in ko se je razburjenje, ki je vsled tega nastalo, polagoma pomirilo, je ustanovil, seveda pod nepravim imenom, v

Ta odrine nekoliko durj, spusti kmetico za obzidje in takoj zopet zapahne.

»Vrag te vzemi! Kaj iščeš tu, Ilica?« Jo vpraša jezno menih.

»Moj vnuček je bolan. Kje je pater pripor?«

»V Berkovici. Kaj mu hočeš?«

»Da bi molil molitve. Toda takoj! Stori to, ti, oče.«

»Kaj?! Ponoči?! Kaj morem pomagati bolnemu otroku, je godrnjal jezno.

»Ti ne moreš pomoči, toda bog premore vse.«

»Sedaj pojdi spat. Jutri.«

»Do jutri, kdo ve, kaj se zna zgoditi že do jutri. Otrok je že zelo na kraju. Bolezen ne čaka. Le bog sam more pomagati. Tudi plačati hoče, kakor se spodobi.«

»Nespametna si. Prisiliš nas, da ti odpremo ponoči monasterij, da udrejo ustaši, da pridejo Turčini in uničijo samostan.«

Tako godrnjaše je odhajal menih v svojo celico, pa se zopet kmalu nato vrnil v svoji kulti, razoglav.

»Pojdi!«

Šla je za njim v cerkev. Menih je nažgal voščenco, si djal okoli vratu štolo in vzel v roke brevir.

»Daj sem bolnega otroka.«

Ilica se je z otrokom približala luči. Njegovo obličje je bilo rumeno kot vošek.

»Toda saj ne živi več!« je pripomnil menih. Globoko upadle njene oči so izstopile, kakor bi hotele ugovarjati tem besedam, in v njih se odbijalo čisto svetlobo so se zaiskrile kot zvezde.

Redovnik položil je eden konec štola na otrokovo glavo, molil urno molitvico za njegovo

ozdravljenje, ga blagoslovi z znamenjem križa in zapre brevir.

Kmetica poljubi njegovo roko, v katero stisne dva piljstra.

»Če mu je dano živeti, bo ozdravel! — Sedaj pojdi spat v lopo.«

In samostanik se je okrenil, da odide.

»Stoj, pater Eftimi,« je zaklicala obotavljajoča žena za njim. On se zopet obrne in stopi k nji.

»Kaj imaš še povedati?«

S tišjim glasom je izpregovorila: »Nekaj ti imam zaupati. Saj smo kristjani.«

Menih se je razjezil.

»Kaj imaš tu zaupati, — kakšni kristjani? Spat pojdi. Sveča ne sme goreti, znabiti opazi kdo nje soj in pride v posete.«

Pater je imel v mislih hajduke, ki so jih neprestano zasledovali Turčini. Žena ga je razumela. Lice njeno se je potužilo in glas se ji je tresel: »Ne boj se! Nihče ne pride.«

In s še skrivnostnejšim izrazom pristavi:

»Ko sem prišla iz vasi, tam v našem gozdu —«

Strah in togota sta se borila po zrubanem menihovem obličju. Spoznal je, da mu hoče žena povedati nekaj nevarnega, zato jo je prekinil: »Ne maraj slišati, ne pripoveduj mi. Ohrani zase, kar veš.«

Kmetica je hotela še nekaj pripomniti, toda ko je začela te zadržno plahe besede, so ji umrle besede na ustnicah; brez najmanjše iskricce upa je stopala za razsrjenim samostanikom na dvorišče.

»Tu pa ja ne bom prenočevala!« je vzklila, ko je videla, da ji je hotel pokazati redovnik pot proti šupi.

Novo došla damska tamburaška kapela „GORA“ koncertuje od danes naprej vsaki dan

v kavarni „Central“

od 9 ure naprej. — Vstopnina prosta.

Kavarna je celo noč odprta.

Za mnogobrojni obisk vljudno prosi

Stefan Miholič.

Parizu novo banko. Čez nekaj časa je prišel zopet polom in tri leta je za ustanovitelja. Nato je Ville - Vells ustanovil na Angleškem sindikat za ribjo trgovino in je moral biti za to tri leta v prisilni delavnici. Leta 1908 je začel v Lyonu izdajati neko revijo in je obljubljal abonementom, ki plačajo v dnevnih obrokih 3 franke 30 centimov brezplačno vožnjo okrog sveta. Izmed abonementov se seveda ni napotil niti eden okrog sveta in Ville - Vells je dobil za to dve leti zapora. Komaj je prišel iz »luknje« je takoj ustanovil družbo »Chocolite« za izdelovanje čokolade, in še eno zvezo, ki se je imenovala »Polmesečna renta«. Ko je Ville - Vells to ustanovil, se je zadovoljil samo s plebejskim imenom Charles Rivier. Svojim udeležencem je obljubljal od vsakih 100 frankov kapitala en frank dnevno obrest, kar pomeni letno 365 frankov. Ta misel mu je nesla 1.980.000 frankov in gospod ravnatelj je utaknil v žep 842.000 frankov. Ostalo je plačal nazaj iz obrokov. Konec vsega je bil čisto naveden. Gospod ravnatelj je izginil, policija ga je prišla in sedaj bo sedel.

Ljubljana.

OBČINSKI SVET LJUBLJANSKI.

Včeraj zvečer se je vršila pod predsedstvom župana dr. Tavčarja javna redna seja ljubljanskega občinskega sveta. Verifikatorjem sta bila imenovana obč. svetnika gg. Ivan Belič in Ivan Srebot.

Udanostna izjava cesarju!

Župan vstane, za njim vsi občinski svetniki in izjavi:

Slavni mestni svet!

Včeraj, dne 2. decembra, pričelo se je petinšestdeseto leto vladanja našega presvitlega cesarja.

V teh viharjih časih polagam važnost na to, da se spominjamo z neomajano zvestobo in vdano pokorščino tega za Avstrijo in posebnost tudi za nas Slovence prepomnilnega dogodka! Pri tem izražamo željo, da bi nam prevzvišena oseba cesarja, ki je bil vsekdar zaščitnik miru, bila ohranjena do skrajnih mej človeškega življenja!

Fran Josipu I. slava!
O ti izjavi hočem poročati Najvišji kabinetski pisarni.

Vsi občinski svetniki zakličejo ponovno: Slava, Živio!

Zapisnik zadnje seje se odobri.

Kot zastopniki občinskega sveta v c. kr. mestni šolski svet se odpošljejo gg.: Jakob Dimnik, dr. Triller, Milohojna in dr. Pippenbacher, kot namestniki pa gg.: Luka Jelenc, Pustoslavšek, dr. Novak in Likozar. Klerikalci so oddali prazne glasovnice.

Inkorporacija Šiške k mestni občini.

Štirje klerikalni petelini v Spodnji Šiški so se obrnili na deželni odbor s prošnjo, naj se občina Spodnja Šiška priklapi, oziroma inkorporira Ljubljani. Deželni odbor je šli v resnici takoj nasel, ne da bi povprašal za to tudi druge šiške občane in nemudoma sporočil ljubljanski občini, naj se tekom osm tednov izjavi o tej stvari. Deželni odbor utemeljuje svoj predlog s tem, da se je Šiška razvila danes že v pravo mesto, kjer se razvijata trgovina in obrt, dočim je kmetijstvo popolnoma ponehalo. Tudi prebivalci so večidel sami delavci in uradniki. Občina pa se vsled tega, ker veljajo zanj isti statuti kakor za zadnjo hribovsko vas, ne more primerno razvijati in je zato potrebno, da se priklapi k Ljubljani.

Predlog deželnega odbora se z vso odločnostjo odkloni, ker se na štiri mandeljce ne more ozirati, drugi pa bi inkorporacija Šiške stala ljubljansko občino, ker bi bilo treba napraviti kanalizacijo, razsvetljavo, vodovod itd., ogromno svoto denarja, katere Šiška sama nikdar ne bi mogla kriti.

Uvede se kanalska pristojbina v znesku 10 vinarjev za kvadratni meter zazidane plošče, ki se pomnoži s številom nadstropij. Tozadavni načrt se predloži deželnemu odboru v preprasanje.

Izvršila se je nenađna škontracija mestne blagajne in našla v popolnem redu. Se vzame na znanje.

Kot posebni davek na žganje se določi znesek 14 K 94 vin. na hl, za žgane opojne pijače pa 7 K 96 vin.

Dohodki mestnih ustanov za l. 1913 izkazujejo svoto 21.610 K, stroški pa 20.900 K torej 720 K prebitka. Proračun se odobri. Klerikalci so glasovali proti, ker hočejo imeti natančen vpogled v uporabo tega denarja.

Proračun mestnega ubožnega zaklada za l. 1913 izkazuje 144.960 K stroškov in 55.692 K dohodkov, torej 89.268 K primanjkljaja.

Štefe: Mi nimamo ničesar proti temu zakladu, smo pa proti upravi, kakor sem že ponovno naglašal. Mi hočemo vedeti, kdo vse dobiva podporo iz tega zaklada in za to ne moremo glasovati za proračun.

Župan: Knjiga je silno debela in bi moral najeti najmanj 10 ljudi, da bi jo prepisovali.

Štefe: Pisce bom že jaz preskrbel in tudi brezplačno.

Podžupan dr. Triller: Odločno nesocialno je, da bi ljudje stikali po tej knjigi in gledali, kdo dobiva ubožno podporo.

Proračun se vzame z večino na znanje in odobri.

Prošnji najemniku kopališča v Kozelji za delni odpis najemščine, ker je bila letos jako slaba kopališka sezona, se principijelno ne ugoti.

Štefe: Živio Tivoli!

Draginjska doklada mestnim učiteljem.

Finančni odsek obč. sveta ljubljanskega predlaga z ozirom na samostalna predl. obč. svet. Jegliča in Likozarja glede draginjske doklade mestnim učiteljem sledeče:

1.) Naprosi se deželni odbor, da predloži deželnemu zboru predlogo glede regulacije učiteljskih plač.

2.) V proračun za l. 1913 se stavi svota 6000 K, katera se izroči županu, da jo po svoji previdnosti razdeli med mestne učitelje.

Dr. Zajec: Stavim spreminjalni predlog, da se vsem učiteljem, ki podučujejo v 6., 7. in 8. razredu, dovoli draginjska doklada v znesku 200 K.

Pri glasovanju so klerikalci doživeli stransko blamažo in pokazali, da jim je učiteljstvo devta briga. Dočim je dr. Zajec poprej v tako vznešenih besedah opisoval bedo kranjskega učiteljstva, da bi se kmalu jokali ves občinski svet, je med splošnim smehom s svojimi kompanjoni glasoval proti prvemu in drugemu odsekovemu predlogu. Klerikalci so bili vsled te blamaže očitno poparjeni. Tudi galerija se je smejala tem pustnim jogrom.

Predlog obč. svet. Rojine glede zvišanja aktivitetne doklade mestni policijski straži se izroči pragmatičnemu odseku.

Obč. svet. Rojina. Prosim, da bi se ugodilo moji prošnji in dalo policajem nekaj denarja in še po eno zimsko jopco za spomin na mestno službovanje.

Štefe: Jopce homo kar samil oblekli.

Novi mostovi v Ljubljani.

Za napravo novega frančiškanskega mostu se razpiše v kratkem javna konkurenca razprava.

Za oddajo naprave novega šentpeterskega mostu je treba konkurz nemudoma razpisati. Porabijo se domače tvrdke in one, ki so se že pred leti oferirale.

Šolske telovadnice in telovadba.

Samostalni predlog obč. svet. Jegliča glede vporabe šolskih telovadnic v izključno šolske namene, se odkloni. Proti so glasovali samo klerikalci.

Proračun mestnega vodovoda za l. 1913. se odobri, istotako tudi proračun mestne elektrarne.

Vodovodni pravilnik se v toliko izpremeniti, da se lahko pri 40 cm svetlobe uporabljajo mesto svinčenih tudi pocinkane železne cevi. V posameznih izlivkih v nadstropjih je treba napraviti prehodne ventile.

Ob cesti v Rožno dolino se napravi sedem svetilk, ko bo cesta regulirana. Ob koncu vodovodnih cevi na Dolenjski cesti se napravi javen vodnjak. Na Ižanski cesti se podaljša električna razsvetljava, podaljšanje električne razsvetljave na Dolenjski cesti pa se za enkrat odkloni.

Štefe: Mi smo vedno za luč in zato prosimo, da se ugoti tudi drugemu predlogu obč. svetnika Likozarja.

Pri glasovanju glasujejo klerikalci proti odsekovemu predlogu, ki je bil sprejet.

Župan: To je nedosledno. Poprej ste bili za luč, sedaj pa glasujete proti luči. (Smeh v zbornici.)

Ob osmih se javna seja zaključuje. Sledi tajna.

— Pridite pogledat. Prejeli smo novo sliko iz Srbije, ki kaže zavzete Prilepe. Zmagovite srbske čete se ženo z naskokom proti Turkom, ki padajo kakor snopje. V ozadju je videti, kako turške čete beže — Srbi se pa bližajo gradu, kjer je nekdanji junak srbske narodne pesmi: kraljevič Marko. Res krasna slika velike srbske zmage.

— Prejeli smo: Te dni je pobirala po ljubljanski okolici neka Marijina devica, katere ime pa zamolčimo za sedaj, denar za stavljenje delavcev v večji papirnici. Marijina devica je hodila v uniformi, to se pravi s trakom okrog vratu in s kolajno na traku. To bi bilo vse prav lepo in tudi odbor stavljujočih delavcev ne bi imel ničesar proti temu, ako bi mu ta devica prinesla za delavce nabrani denar. Tega pa možakarica ni storila in je okrog 100 kron nabranega denarja spravila lepo v svoj žep. Marijina devica v uniformi.

Himen. Danes se poroči gđ. dr. Anica Jenko iz znane ljubljanske narodne rodbine z Mg. ph. dr. Janom Šterba - Böhmom, docentom kemije na češki univerzi v Pragi. Dr. Anica Jenko je prva Slovenka, ki je postala doktorica na avstrijski univerzi. Novemu paru naše iskrene čestitke!

Primadona slovenskega gledališča gđ. Eliška Orlova je včeraj odšla iz Ljubljane. Ker bi vsled bolelosti ne mogla še par tednov nastopiti in ji je zdravnik svetoval, da naj ne nastopi, dokler popolnoma ne ozdravi, je gđ. Orlova odpovedala za to sezono svoj angažma in se je odpeljala domov. Gđ. Orlova si je s svojimi nastopi na slovenskem odru pridobila simpatije ljubljanskega občinstva, ki bo vrlo

pevko in navdušeno umetnico gotovo ohranilo v najlepšem spominu in jo bo, ako se prej ali slej vrne, gotovo z veseljem pozdravilo.

— Iz gledališke pisarne. Danes se izven vsakega abonementa kot druga dijaška - kronska predstava uprizori Calderonova klasična drama »Sodnik Zalamejski« z g. Verovškom v naslovni ulogi. Začetek ob 6 zvečer, konec po osmi uri. — V četrtek zaradi Miklavževega večera ne bo predstave.

— III. slovenski vsesokolski zlet v Ljubljani 1913. 11. redna seja tajniškega in časniškarskega odseka se vrši v sredo, 4. decembra ob pol 9. zvečer v predsedstveni sobi (Narodni dom). Bratje, ki ste vstopili v delokrog navedenih odsekov, udeležite se seje polnoštevno.

— Kupujte sokolske zletne razglednice, ki jih je izdala Slovenska sokolska zveza za III. slovenski vsesokolski zlet leta 1913 v Ljubljani. Te razglednice predložijo v zanimivih slikah velik del zgodovine slovenskega Sokolstva, poleg tega imajo pa še namen prispevati s svojim skupičkom k zletnemu fondu. Zato priporočamo Sokolstvu naklonjenemu občinstvu, da jih marljivo kupuje in se jih poslužuje pri vsaki priliki. — Kupujte pa samo prave zletne razglednice, ki jih je izdala slovenska sokolska organizacija; od drugih nima naše Sokolstvo nobenega dobička.

Mestna hranilnica ljubljanska. Promet meseca novembra 1912: 1336 strank je uveljavilo K 838.957,59, 2371 strank je dvignilo K 1.745.366,60. Stanje vlog K 41.204.677,94. Število uveljavljenih knjižic 28.587.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca novembra 1912 sledeči promet, in sicer: I. Prejemki. a) redni prejemki, 1. Prispevki iz nabiralnikov 1.051 K 64 vin, 2. Prispevki podružnic, in sicer: Kranjska 1313 K 16 vin., Štajerska 530 K 10 vin., Koroška 37 K Primorska 196 K 44 vin., skupaj 2077 K 20 vin. 3. Razni prispevki 3838 K 71 vin., skupaj 6967 K 55 vin. b) Izredni prispevki, 4. Prispevki za obrambni sklad 300 K 20 vin., skupaj 7267 K 75 vin. II. Izdatki. a) Redni izdatki. Plače remun. učiteljskemu osebju, razni računi itd. 12.142 K 52 vin. b) Izredni izdatki. Naložitev na glavnicu, oziroma obrambni sklad 300 K 20 vin., skupaj 12.442 K 72 vin., torej primanjkljaja 5147 K 97 vin. Opomba. Pri obrambnem skladu naloženi zneski in zapadle obresti so nedotakljiva glavnicu toliko časa, dokler ne dosežejo vplačani zneski 200 tisoč kron.

— Vojni posnetki z balkanskega bojišča, ki se predvajajo danes in naslednje tri dni v »Elektrodiografu Ideal« posneti so na bojišču iz daljave 10 do 12 metrov in nam kažejo jako zanimive in aktualne prizore z bojišča, kakor n. pr. Oboroženje Albancev, močnih in utrjenih ljudi, katerim se že na obrazu bere, odločnost do skrajnega, dalje razbito turško armado, kako v največjem neredu beži pred sovražnikom, za njimi pa se vidijo oblaki dima strelav zasledovalcev. Ne loči se častnik od prostaka, vse navskrižem beži čez močvirno ravan z ženami in otroci na vozovih in obup se jim bere iz obrazov. Najbolj grozni prizori so pač z bolgarskega bojišča. — Pred sabo vidimo železniško progo »Lile - Burgas«, po kateri se počasi približuje lokomotiva. — Toda naenkrat zabliksne se pred nami, in že leži lokomotiva prevrnjena, zadeta od šrapnela. — In že so tu Bolgari, ki mečejo uničujoče kroglice na turško vojsko, da pada mož za možem na zemjo. — Druga slika popelje nas med mrtve in ranjence, kako jih pobirajo in odnašajo z bojišča. Film kaže nam vse grozote vojne molče, toda vendar nam je, kakor da slišimo stokanje in tožbe ranjencev. Zadnja slika: Velika planjava brez dreveja ali grmičevja. Naenkrat oživi cela ravan, zopet šrapneli, ki rušijo in mečejo zemljo v zrak. Daleč na horizontu se prikaže temna črta, bolgarska artiljerija. Postave se večajo, vidimo topove, ljudi in slično toči padajo turške kroglice med nje, toda artiljerija drvi naprej. Tu pade konj, tam se valja v zemlji 20 in več vojakov, toda že odgovarjajo bolgarski topovi turškemu ognju. Cela slika zavija je v dim topov in naenkrat konec slike. Zakaj? Posnemalec g. de Beery zgrudi se, sam zadet od kroglice, težko ranjen in leži še danes v hospitalu v Lile - Burgasu. — Te slike bodo gotovo zanimale vsakogar, ker so to prve slike, posnete iz neposredne bližine na bojišču in so se predvajale 1. t. m. pred nadvojvodo Fridrikom na Dunaju.

Gorica.

O predavanju dr. Drmote se je utihotala v naš list notica z nepotrebnimi in neumestnimi opombami. Izjavljamo, da je prišla notica v list brez vednosti uredništva, ker smo jo oddali pod rubriko »Gorica«, v misli, da obsega je navadno poročilo o predavanju dr. Drmote. Zelo obžalujemo ta slučaj, tem bolj, ker opazujemo ravno med gorško inteligenco največ dobre volje, da ne postane drugim enaka. Daleč smo od tega, da bi hoteli napadati kogarkoli, ki dela na polju slovenske prosvete ali kogarkoli, ki to delo pospešuje.

Predavanje. Prošlo soboto smo čuli predavanje g. vseuč. profesorja dra. Ernesta Millerja v hrvaškem jeziku. Tema je bila zanimiva in g. predavatelj se je potrudil, da nam poda kolikor mogoče jasno sliko o kazenskem pravu. Govoril je o Kantu, posebno omenil šolo Carla Lombrosa in Ferrija, prehod v novejšo dobo in

kratek pogled v bodočnost. V obče smo bil s predavanjem zadovoljni, a tudi takrat je bilo malo udeležencev. Hrvatski jezik je nam lahko umljiv, in če je tema drugačna kakor drugokrat, ni treba, da bi obiskali predavanje sami juristi. Naj izgine tista mlačnost iz naših vrst, posejamo predavanja v obilem številu! Ne kažimo, da nas zanima oseba g. predavatelja, temveč predavanje samo! In kdor pozna te razmere, bode pač lahko umel, zakaj so sedeži v pritličju prazni.

Dne 7. decembra predava g. prof. Ferdinand Seidl o »Geoloških izprehodih po gorški okolici«. G. Seidla poznamo kot izvrstnega prirodoslovca, napisal nam je že marsikaj zanimivega, in upamo, da bomo tudi v soboto slišali kaj novega. Goričane pa pozivljamo, naj se predavanju polnoštevilno udeležijo!

Umrl je cesarski svetnik F. Vodovivec. Najprej je bil učitelj na Tolminkem, potem na realki v Gorici in na Reki. Ko je poučeval na ženskem učiteljskem v našem mestu, so ga imenovali c. kr. okrajnim šolskim nadzornikom za gorški, tolminski in sežanski okraj; to službo je zvesto izpolnjeval, celih 28 let; naposled je bil odklikovan z naslovom ces. svetnika. Zadnja leta je pomagal gmotno in duševno »Šolskemu Domu«. — Pogreb njegov se je vršil v soboto, dne 30. nov. Udeležili so se ga ljudskošolski učitelji z mladino vred, mnogo profesorjev in gencev učiteljskih in gimnazijskih. Eno trdimo: izgubili smo moža, kakršnega nadomestitev je v današnjih dneh težka ali celo nemogoča. Bodi mu hvaležen spomin!

Glasilo farskih trebuho »Gorica« poroča da je napovedala tvečka A. Križnič v Kanalu konkurz in dostavlja, da bodo morali iskati Kanalec novega župana. Vidimo, kako so si vtisnili ti »božji služabniki« Kristove besede v spomin!

Reklamo za naš list dela »Gorica« na ta način, da piše o resničnosti zadnjih vesti, katere je priobčil »Dan« prošli petek. Ne bi ji odgovorili, ker ni vredna, če bi ne vedeli, kako hoče preslepiti s svojimi ostudnimi lažmi to ubogo, slovensko kmečko ljudstvo. Da je patrijotična, nam je znano, in v koliki meri tudi. Raditga niti ne odgovorjamo, kajti premalenkosto se nam zdi polemizirati, ker vsaka beseda bi bila odveč. Povemo pa, da lahko piše o nas v poljubni meri, ker dela tako reklamo našemu listu.

Pondeljkov semenj se je tudi letos obhajal kaor navadno na dan sv. Andreja, ki se je vršil dne 2. decembra. Čeprav se je dr. Drmota kisl, je vendar prišlo v naše mesto mnogo ljudi z dežele, vendar ne toliko, kakor druga leta. Promet ni bil tako živahen, kakor smo ga sicer navajeni, vendar smo z uspehom sejala prav lahko zadovoljni.

Deželane, ki prihajajo ob raznih prilikah v Gorico, opozarjamo, naj dobro pazijo na denar, kajti dogaja se, da so v zmešnjavi množice pomešani izurjeni dolgorpnežji, ki ne prinašajo koristi. V zadnjem sejmu je tak človek ukradel neki ubogi ženi 40 K, v trenutku, ko je hotela kupiti prešiča. Varno ni nikakor nositi denarja vidno, in naše ljudi opozarjamo na to v njih lastnem interesu.

Kje tiči vzrok, da prihaja »Dan« tako pozno v Gorico? Odkar preži cenzura na njegove kolone, je vsa stvar v največjem neredu, in »Dan« prihaja po preteku pol drugega dneva v trafike. Opozarjamo poštno ravnateljstvo, naj vso stvar natančno preišče in uredi, sicer se pritožimo še na drugo pristojno mesto. Ljudje komaj čakajo, da dobe naš list v roke, a »Dneva« ni, čeprav odhaja iz Ljubljane redno!

Boji za Skader na Bojani.

(Konec.)

Toda povrnimo se nazaj k Skadru. Za časa Skenderbega je bilo v okolici mesta mnogo več Srbov nego jih je danes. Skader je bil v oblasti Benečanov in Turkom je bil to pretrd oreh, da bi ga skušali streti. Šele, ko je Skenderbeg zbolel v Lešu, so se Turki približali »pogumno« Skadru, ko pa je Skenderbeg poslal svojo vojsko, so bežali na vse strani, misleči, da je to Skenderbeg.

Po smrti Skenderbegovi leta 1447. je poslal sultan 70.000 vojakov pod poveljstvom Sulejmana-paše v Albanijo. Prednja straža te vojske, 10.000 Turkov, je prišla pred Skader, kjer je bilo le 2500 Benečanov. Ivan Crnovoljevič je prišel Skadru na pomoč z 8000 Črnogorci ter zasedel breg sv. Marka poleg skaderskega gradu (Kastela). Tridelo Griti je prijel 18 ladjami in se izkrcal pri izhodu Bojane iz skaderskega jezera. Turki so se utrdili na obeh straneh Bojane in zgradili most, da bi bili med seboj zvezani. Črnogorci so odbili vsak turški napad. Konečno je dal Sulejman, vese razkačen vsled nepričakovane odpora, povelje za juris. Celih šest ur so se branili Benečani v Kastelu, ko pa so Črnogorci napadli s hriba Sv. Marka Turke od strani s sabljami in handžari, so začeli Turki bežati v največjem neredu, pustivši 3000 mrtvih. Toda Črnogorci so jim bili takoj za petami in sredi avgusta so se morali Turki umakniti z izgubo 7000 mrtvih in 14.000 ranjenih. Svoje topove so razbili pred mestom in vojska se je razpršila na vse strani.

Toda Turki so že leta 1477 zopet navalili na Skader. Sultan Mohamed II. je pripeljal 350.000 Turkov. Prvi boji so se vršili krog Kroje, ki so jo Turki zavzeli po trimesečnem obleganju. Tri dni pozneje va so že obkolili Skader.

v katerem je bilo le 1600 meščanov. 1600 Črnogorcev in 250 žena. Toda Skader se je držal dolgo. Sultan je dal zgraditi na Tepi leseno trdnjavo in pred njo 4 velike, s kamenjem napolnjene stolpe, da bi zakril oblegalne priprave in stroje. Nato je dal namestiti v trdnjavi 11 velikih topov. Turška vojska je štela 350.000 vojakov in zavzemala prostor 40 kvadratnih milj.

Ze v prvem mesecu so izstreljali Turki iz topov 2534 strelcev, težkih od 300—1300 funtov. Zidovi trdnjave so bili že popolnoma porušeni in jarki polni. Glavni napad so izvršili Turki 22. julija. Zjutraj, ko so oblegani Skaderčani molili po cerkvah, je navalilo 15 tisoč Turkov na mesto. Na stolpih glavne trdnjave je že vihrala turška zastava in sultan se je že pripravil, da proslavi svojo zmago, ko so naenkrat udarili v boj Črnogorci in potisnili Turke nazaj. Sultan je komandiral drugi napad na glavno utrdbo, ki so jo bili Turki razrušili z bombardiranjem. Benečani in Črnogorci so se branili uporno, izpostavljeni od vseh strani ognju sovražniških topov. Naposled so Turki prodrli tudi poslednjo steno, ki je nudila obleganim junakom nekoliko zaščite. Toda v tem trenutku je prispela Črnogorcem pomoč in potisnili so Turke drugič nazaj. Pri tem napadu je padlo 12.000 Turkov in le 400 Črnogorcev in Benečanov. Prihodnji juriš so poskusili Turki dne 27. julija. Boj je trajal ves dan. Turki so opetovano priplezali na zidove, toda vedno so jih Črnogorski junaki pometali nazaj v jarke. Pri tem napadu so Turki izgubili 12.000 ljudi in niso zavzeli Skadra. Dasi je pozneje vodil napade sultan sam in napol vse sile, da dobi mesto v roke, se mu to ni posrečilo. S krvavimi glavami in brez uspeha so se vračali Turki od vsakega napada. Konečno je sultan iz ostalo vojsko zapustil Skader in se vrnil. 40.000 mož pa je ostaval pred mestom ter jim povelj naloge, da še nadalje oblegajo mesto, dokler se ne preda. 26. februarja leta 1479, so konečno sklenili Turki z Benečani mir in na podlagi tega miru je pripadel Skader Turkom. Odslej so vladali v mestu Bušatlji kot vezirji in so bili napol samostojni vladarji. Ko pa je turška vlada sklenila, da zlomi moč posameznih vezirjev, je prišel Mehmed Rašid paša leta 1831 pred Skader, da uniči Bušatlje. Mehmed Rašid paša je hotel zasesti Kastel. Dal je torej privleči baterije na Tepe in Taraboš in streljal od tam dva tedna na mesto, toda posebne škode ni napravil.

V šestnajstem dnevu obleganja pa je prišlo Skadru na pomoč 3000 Malisorov. Bilo je dogovorjeno, da obleganci zapuste Kastel ter skupno s Skaderčani vzamejo Turke med dvojen ogenj. Toda Malisori so ostali osamljeni, ker se Skaderčani niso hoteli zganiti. Po kratkem boju so se morali Malisori umakniti, zapustivši na bojišču 50 mrtvih, 150 ranjencev in 22 ujetnikov, ki so jim še istega dne odsekali glave pred šotorom Mehmeda Rašid paše. Turki so med tem neprestano bombardirali Skader. Večkrat so jih premagali v manjših praskah Arbanasi pod poveljstvom Prenek-Marka in Lek Zija, dveh Miriditov. Štiri tedne je že trajalo obleganje, ko je nekega dne turška bomba počila tik pod kastelom ter poglala utrdbo v zrak. Ko je zagorel Kastel v plamenu, je obupal Mustafa paša Bušatlja nad vsakim nadaljnjim odporom ter je poslal svoje poveljnice velikemu vezirju Mehmedu Rašid paši, da se pogajajo z njim zaradi predaže. Mustafa paša bi bil kot upornik gotovo izgubil glavo, da se ni zavzela zanj Avstrija; po njenem posredovanju je dobival Mustafa paša letnih 100.000 pi-lastrov pokojnine, toda njegovo gospodstvo v Skadru je bilo pri kraju.

Toda s tem še ni bilo konca nemirov krog Skadra. Še v preteklem stoletju je bil Skader torišče neprestanih bojev, vstaj in obleganj. Teh par zgodovinskih slučajev pač zadostuje v dokaz, kako izvanredno lahko brani majhna a hrabra posadka to imenitno utrdbo. Ni se torej čuditi, če tudi Črnogorcem dela zavzetje Skadra velike preglavice. Če dobijo v roke Taraboš, ki le taktično najvažnejša postojanka v okolici Skadra, potem tudi to mesto ne bode več moglo dolgo z uspehom kljubovati modernim topovom.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

KAJ BO Z NAŠO POSLANSKO ZBORNICO. PROTI MOBILIZACIJSKIM PREDLOGAM.

Dunaj, 3. decembra. Poslanska zbornica je danes izročila proračunski provizorij zopet proračunskemu odseku. Provizorij kakor redni proračun bosta seveda dalje ležala v odseku, ker je veliko vprašanje, če se bodo sploh vršila posvetovanja proračunskega odseka. Vsaj zelo majhna nada je. Prihodnja seja poslanske zbornice se vrši šele v petek, je pa veliko vprašanje, če bo do te seje sploh prišlo, ker ni izključeno, da vlada jutri ali pojutrišnjem parlament odloči. Vlada odločno zahteva, da sprejmejo odseki vse tri mobilizacijske predloge brez vsake najmanjše spremembe in da se ima to zgoditi že do petka. Ako odseki ne bodo upoštevali te vladne zahteve, potem pride čisto gotovo do odgoditve zbornice. Vse stranke so se izrazile proti tem predlogom. Češki socialni demokratje so sklenili, da bodo nastopili z vsemi dovoljenimi sredstvi proti sprejetju predlog in tem štilu kakor to zahteva vlada. Enak sklep so napravili tudi češki narodni socialci in Masarykova skupina. Tudi Rusini in Dalmatinci bodo predlogo obstruirali. Posvetovanja odsekov se nadaljujejo jutri ali pojutrišnjem.

ODLOČEN GLAS IZ GRŠKE.

Atene, 3. decembra. Grški vladni organ »Patris« prinaša o pogajanjih pri Cataldži sledeči jako zanimivi in silno odločni članek: Združene balkanske države morajo v svojem, v interesu svojih narodov in v interesu onih, za katere so se vrgli s tako silo v boj, z vso odločnostjo zahtevati, da enkrat za vselej neha turška suvereniteta v Evropi. Do kakšnega po-

lovičarskega miru pod nobenim pogojem ne sme priti. Balkanska zveza svojih z lavorjevimi vencii okrašenih zmag in silnih žrtev ne sme zamenjati s premirjem na bojišču, ker bi potem konečno le še s strašnejšo silo izbruhnila balkanska vojna, ker bi se Turčija tekom premirja silno ojačila in zopet ohrabrila. Turčija mora računati s sedanjim položajem, to je, računati mora s tem, da je bila tekom dosedanje kratke vojne popolnoma poražena in poražena. Le na podlagi tega je mogoče skleniti mir. Turčija mora hočeš nočeš sprejeti pogoje, katere zahteva balkanska zveza.

POGAJANJA PRI CATALDZI.

Pariz, 3. decembra. Tukajšnji večerni listi poročajo iz dobroinformiranih krogov iz Carigrada: Bolgarska je sporočila Porti, da so se vse ostale balkanske države najodločnejše izjavile proti kakemu premirju na bojišču. Vendar pa bo Bolgarska kljub temu napravila še en poskus in skušala prepričati ostale balkanske države o neobhodni potrebi in veliki koristi premirja na bojišču. Bolgarski in turški zastopniki na pogajanjih glede premirja so imeli danes ob dveh popoldne zopet redno sejo. V oficijalnih krogih prevladuje sicer velik optimizem, vendar pa ne bo čisto nič čudno, ako se bodo pogajanja kljub prizadevanju Bolgarov in Turkov konečno razbila in zrušila vojna zopet z vso silo na dan.

SRBIJA IN NARODNA SITUACIJA.

Belgrad, 3. decembra. Vladni organ »Samouprava« prinaša sledečo izjavo: »Srbi se ni čisto nič izjavila, da zahteva koridor skozi Albanijo in velikega obžalovanja vredno je, da se v javnosti razširjajo čisto napačne vesti, ki nimajo nobene prave podlage. Mi lahko z mirnim srcem pričakujemo, da bo Evropa z balkanskimi državami, zlasti pa s Srbijo postopala korektno. Mi nikakor nečemo kaliti javni mir in smo pripravljeni v zadevi naših pristanšč se podvreči evropski pristaniški konferenci ali pa konferenci zastopnikov vesele. Danes izjavljamo ponovno, da Srbija čisto nič ne ojačuje svojih severnih mej, niti ne utrjuje kakih trdnjav; nasprotno smo pripravljeni z vsemi močmi delovati na to, da pridejo vsa naša sporna vprašanja pred forum evropske javnosti, da nam ja ne bo mogel kdo očitati, da hočemo kaliti evropski mir.

SVETNIK EDI.

Strebarjem na čast zložil Fige Lipi.

Gospod Edi, gospod Edi,
je sedel pri polni skledi:
v levo pivo — v desno vino
in pečenka v sredi.
Misli si je gospod Edi:
Osel, kdor živi še v bedi:
Kdor se more dobro vvesti,
ta se dobro — vsedi.
Sicer bili so Slovenci
naši stari deda,
pa kdor hoče kvišku priti —
ta nazaj ne — gleda.
Zdaj razmere so ugodne:
v taki splošni zmedi
ki pri nas je zdaj nastala,
vsak za sebe — vedi.
In tako si za bodočnost
skupaj nitke predi,
pivo pij in vino pij
in se z pečenko — reši.
Kak se karjiera dela
kažejo nam zgledi,
Kdor sam hoče kaj imeti —
drugim naj — ne šteti.
Druge tlači — sebe višaj —
srečo si naredi —
spremljali z višav te bodo —
milostni pogledi
Narod, družba, domovina,
bratje in sosed —
Kaj ti mar — le dalje, — dalje
svetnik Edi — svetnik Edi.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Mi iščemo
marljivih sotrudnikov.
Oddelek za srečke Češke
industrijske banke.
Zastopstvo za jugoslovansko
ozemlje v Ljubljani.

Del. glavnica:
K 8,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

ŠPIRIT
iz žita oddaja na debelo od 60 litrov naprej po
nizki tovarniški ceni veležganjarna 250
M. ROSNER Co.
v Ljubljani, poleg pivovarne »UNION«.

Brzojavka.

V italijanski kuhinji

hotela pri Maliču nasproti glavne pošte
se dobe vsak dan asortirane morske ribe. Vina
samo iz najboljših kleti in sicer: brionska,
porenska iz agrarnega zavoda. Opolo-vino po
72 v liter za družine na dom postavljeno itd.

Teodor Kunc

Prešernova ulica 5
I. nadstropje.

Damski modni salon
za angleška
in francoska
dela se priporoča.

Pozor!

Kdor hoče imeti lepo

električno razsvetljavo,

naj se oglasi pri trg. zastopniku

Francu Železniku,

v Ljubljani, Sodna ulica št. 6, I. nadstr.

Največja in najcenejša zaloga električnih

„Ergo Wolfram“ žarnic.

Najcenejši nakup

božičnih in novo- :: letnih daril. ::

Juveli, zlatnina, srebrnina in razne
ure. Vsakovrstna nova dela in po-
pravila izvršujem v lastni delavnici.
Blago samo prve vrste. Najnižje cene.

LUD. ČERNE

juvelir, trgovec z urami ter zaprlježeni
sodni cenilec

Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Ceniki zastonj.

!! Sijajna zmaga !!

v damskih raglanih.

Ravnokar dospelo čez 2000 komadov 135 cm dolgih od 20 K naprej,
kateri so stali preje od 40—60 K.

Istotako znižane cene za gospode raglanov, zimskih sukenj in oblek.

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg št. 25.

Lastna potokolirana tovarna ur v Švici.

Tovarniška znamka

„IKO“

Cenik zastonj in poštnine prosto.

KLOBUKI

moderno nakiteni, oblike,
kakor vse potrebščine za
: modistke prodaja ceno :

Minka Horvat

Ljubljana, Stari trg št. 21.

: Popravila točno in najceneje. :

Krojaštvo

Ivan Kersnič

v Ljubljani 249

Sv. Petra cesta št. 32, I. nad.

(poleg kavarn »Avstrija«)

najnovejše mode, solidno
delo, zmerne nizke cene,
znano pohvalna postrežba.

FR. P. ZAJEC

Ljubljana Stari trg 9 Ljubljana

priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblast-
veno koncesijonirani optik in strokovnjak svoj

optični zavod.

Dalnogleda, topto-
mere, in zrakovne
vseh vrst.

Očala, ščipalniki
tančno po zdravni-
škem receptu.

Cenike pošiljam na
zahtevo zastonj in po-
štne prosto.

Rez. fond nad
K 800.000.